

Дідовець О.*

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ СВІТОВОГО УРЯДУ

Глобалізація та інтеграційні процеси на сьогоднішньому етапі суспільного розвитку є широко вживаними поняттями. Ми звикли вважати, що подібні процеси відбуваються самостійно, шляхом розвитку і ускладнення відносин у соціумі внаслідок політичних, економічних, соціальних змін, де інтереси окремих осіб не відіграють значної ролі. На противагу цій концепції виступає Дж. Колеман, який своїй книзі «Комітет 300» заявляє: «Час нічого не змінює, це роблять люди» [1]. Хто ж ці люди? Що таке Світовий уряд, який вони очолюють і яка його кінцева мета?

На формування Світового уряду та здійснення його політики впливає декілька факторів. Такими факторами виступають посилення ролі транснаціональних корпорацій, глобалізаційні та інтеграційні процеси, зосередження політичної влади в руках «найсильніших світу цього».

Р. Блоу відмічав, що проблеми, спричинені існуванням транснаціональних корпорацій, у будь-якому випадку приведуть держави до створення Світового уряду [2].

Вплив транснаціональних корпорацій на розвиток міжнародних відносин та формування Світового уряду проявляється в двох аспектах: а) їх розгалужена кластерна система стрімко обмежує сфери впливу, компетенцію та суверенітет держав (Г. Перлмуттер визначав можливість формування «глобальної промислової системи» багатонаціональних фірм вже до 2000 року [3]); б) діяльність таких корпорацій сприяє створенню єдиного громадянського суспільства шляхом руйнування «закритої системи» взаємозв'язків між державами, їх прикріпленості до регіонального обмеження.

У процесі історичного розвитку Світового уряду як неофіційної організації чи системи організацій, які здійснюють контроль та управління найбільш важливими сферами міжнародного життя, сформувалася його внутрішня організація (структура). Дж. Колеман, наприклад, у своїй праці «Комітет 300» Світовим урядом чи Новим світовим порядком називає власне Комітет 300. Під Комітетом автор розуміє Верховний орган Світового уряду, а його виконавчими органами виступають такі співтовариства, як: Більдерберзький клуб (the Bilderbergers), Римський клуб (Club of Rome), Трьохстороння комісія (Trilaterals), Королівський інститут міжнародних справ (Royal Institute for International Affairs (RIIA)), Рада з міжнародних відносин (the Council for Foreign Relations (CFR)), сіоністи (the Zionists), масонство (Freemasonry), Німецький Фонд Маршала (the German Marshall Fund), Круглий стіл (the Round Table), Фабіанське товариство (the Fabianists), Венеціанська Чорна аристократія (The Venetian Black Nobility), Товариство Монт Пелерин (the Mont Pelerin Society), Орден Св. Іоанна Ієрусалимського (the Order of St. John of Jerusalem) та інші, оскільки цей перелік не є вичерпним [1].

Поряд з поняттям «Світовий уряд» зараз використовують категорію Нового світового порядку, основоположником та автором якої вважають Зб. Бжезинського. У своїй книзі «Між двома епохами: роль Америки в технотронній ері» він відкрито закликає до створення Нового світового порядку під керівництвом США.

* студентка 4 курсу спеціальності «міжнародне право» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доц. Хонін В.М.

У 1947 році з легкої подачі У. Черчилля в США була створена Рада з міжнародних відносин, яка об'єднувала всю американську політичну, військову, економічну і наукову еліту, керівників найбільших американських ЗМІ у боротьбі з СРСР.

У процесі розвитку міжнародних відносин та їх ускладнення учасники Ради з міжнародних відносин відчували необхідність у створенні нової організації, яка б об'єднувала, у тому числі, й правлячі кола західноєвропейських країн. Так був створений Більдербергський клуб, перша зустріч якого відбулася в голландському містечку Остербек у 1954 році [10].

Ще одним доказом того, що у світі ніщо не трапляється випадково і Більдербергський Клуб відіграє в цьому далеко не останню роль, є війна 1973 року між Арабським світом та Ізраїлем, або так звана війна Судного дня, що мала наслідком світовий нафтовий шок, штучно викликаний, як і сама війна, «більдербергами» під вмілим керівництвом Г. Кіссінджера. Основною метою було підвищення ціни на нафту, що означало автоматичний ріст курсу американського долара, оскільки всі розрахунки, пов'язані з торгівлею нафтою, велися тоді в цій валюті [6].

Крім Більдербергського клубу та подібному йому Римського, одним із виконавчих органів Світового уряду за Дж. Келеманом є Трьохстороння комісія (ств. в 1973 р.), яка отримала свою назву через те, що об'єднує три географічні частини світу – Північну Америку, Західну Європу та Азію.

Існує точка зору, що однією із цілей діяльності Трьохсторонньої комісії є налагодження співпраці з Росією та залучення її до боротьби разом із США з комуністичним Китаєм. У 2006 році відомий італійський журналіст Джульєтто К'єзза в книзі «Війна імперій. Схід-Захід» висловив можливість настання війни між США і Китаєм в 2017 році. Саме в такому разі Америка дуже потребуватиме допомоги Росії [10].

Широким правовим полем для дій Світового уряду слугує ООН. Хоча М. Тетчер й заявила на одній з конференцій в 1995 році, що найбільш важливі світові проблеми не слід залишати для розгляду ООН – їх буде вирішувати нова, більш придатна для цього організація, але «списувати» ООН, на нашу думку, зарано [11].

Типовим прикладом організації, розширення та розвиток якої планомірно призведе до об'єднання Європейського континенту та створення у такий спосіб сприятливих умов для управління Європою, є Європейський Союз. Особливо важливим у дослідженні еволюції розвитку ЄС як організації, яка підпадає під сферу впливу Світового уряду, є Лісабонська угода, або так звана Конституція ЄС.

Не тільки ООН, ЄС, G8, МВФ цікавлять Світовий уряд з позиції організацій, які сприятимуть легшому управлінню світовою системою. За моделлю ЄС планується здійснити об'єднання США, Мексики та Канади у межах єдиної організації, яка носитиме назву Північноамериканський Союз.

Таким чином, існування організації, яка продукує міжнародну політику та здійснює управління більшістю процесів на міжнародній арені, є безсумнівним. Фактори, що вплинули на її формування, є різноманітними: від глобалізаційних та інтеграційних процесів з посиленням ролі транснаціональних корпорацій до діяльності у цій сфері окремих осіб. Під поняттям «Світовий уряд» чи «Новий світовий порядок», перш за все, розуміють саме таку організацію. Світовий уряд можна розглядати з двох підходів: у вузькому та широкому розумінні. У вузькому – це є група осіб – представників найвпливовіших правлячих кіл світу, які скеровують розвиток міжнародних відносин. У широкому розумінні Світовий уряд можна визначити, як «глобальну систему зв'язків», які існують між різними суб'єктами міжнародних відносин і знаходять своє відображення в діяльності міжнародних організацій - його структурних підрозділів. У такому випадку до сфери дії Світового уряду можна віднести діяльність більшості сучасних міжнародних урядових та неурядо-

вих організацій. У такий спосіб виникає можливість формування єдиного громадянського суспільства із зменшенням ролі держав та посиленням приватного елемента в ньому, а також єдиної уніфікованої правової системи з єдиними органами управління. ООН може виступати у якості парламенту як нормотворчого органу, який розроблятиме «правила гри» для акторів в системі міжнародних відносин. Місце виконавчих структур займатимуть організації на зразок G8, G20, МВФ, Світовий банк. Функції у сфері безпеки та військового забезпечення покладатимуться на НАТО. Ситуація на сучасному етапі свідчить про значний рівень динаміки у цій сфері, свідченням чого є, наприклад, набрання чинності Лісабонським договором (так званою Конституцією Європи) разом з запровадженням відповідних змін до структурної організації ЄС, підписання «копенгагенських домовленостей» і т. п. Враховуючи всі вище наведені аргументи, логічним є висновок про те, що суспільство стрімко рухається у напрямку створення вже офіційного, а не формального, Світового уряду.

Література

1. Колеман Дж. Комитет 300 // www.bookz.ru/authors/djon-koleman/colemanjhn01.htm. - Дата посещения: 25 апреля 2010.
2. Мальський М. З., Мацях М. М. Теорія міжнародних відносин: Підручник. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2007. — 461с.
3. Современные буржуазные теории международных отношений: Критический анализ / Под ред. В. И. Гантмана. — М.: Издательство «Наука», 1976. — 485с.
4. Теория международных отношений / Под ред. П. А. Цыганкова. — М.: Гардарики, 2006. — 590с.
5. Шепелев М. А. Теорія міжнародних відносин. — К.: Вища школа, 2004. — 622с.
6. Бильдербергский клуб: Необычная встреча в Сальтшёбадене и нефтяной шок // www.warandpeace.ru/ru/exclusive/view/10154/. - Дата посещения: 25 апреля 2010.
7. Бильдерберг-2007, Стамбул, краткий отчет // www.warandpeace.ru/ru/exclusive/view/12483. - Дата посещения: 25 апреля 2010.
8. Игнатов А. А. Стратегия «глобализационного лидерства» для России // Русская библиотека. — 2000. — сентябрь. - www.libereya.ru/public/ignatov.html. - Дата посещения: 25 апреля 2010.
9. Кокшаров Александр. На перепутье // Эксперт. — 2002. — сентябрь. - www.old.kpe.ru/about/life/1535/. - Дата посещения: 25 апреля 2010.
10. Как правят миром? // www.narodsobor.ru/default.asp?trID=391&artID=1861. - Дата посещения: 25 апреля 2010.
11. США: опыт строительства империи // www.warandpeace.ru/ru/exclusive/view/9628/. - Дата посещения: 25 апреля 2010.